

The reflections of pedagogical formation education practices on physical education teacher training

Pedagojik formasyon eğitimi uygulamasının beden eğitimi öğretmenliğine yansımaları¹

Cenk Temel²

Mustafa Altınkök³

N. Bahadır Kayışoğlu⁴

Abstract

In this study, the purpose is examining the reasons of choosing the profession by coaching education and sports management department students who are receiving pedagogical formation education, and revealing the reflection of the applications in physical education teacher departments. The study group consists of 17 students studying at physical education and sports department, 8 coaching education students, 9 sports management students, who receive pedagogical formation education at 3 different universities. The Purposeful Sampling Method has been used in the study. Since the aim in the study is revealing the perceptions and events in a realistic and holistic manner, the Interview Technique, which is one of the Qualitative Research Methods, and Semi-Structured Interview Forms have been used in the study. When the analysis results of the study are examined, it has been determined that the findings consist of two main themes. The

Özet

Bu çalışmada pedagojik formasyon eğitimi almakta olan antrenörlük eğitimi ve spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin bu eğitimi alma nedenleri ile söz konusu uygulamanın beden eğitimi öğretmenliğine yansımalarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, üç farklı üniversitede pedagojik formasyon eğitimi alan, 8 antrenörlük eğitimi, 9 spor yöneticiliği bölümünde okuyan toplam 17 beden eğitimi spor yüksekokulu öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada, algıların ve olayların gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konulması hedeflendiği için, nitel araştırma yöntemlerinden, görüşme (röportaj) tekniği ve verilerin toplanmasında yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma verilerine ilişkin analiz sonuçları incelendiğinde, bulguların iki ana temadan oluştuğu görülmüştür. Birinci ana tema olan “Pedagojik Formasyon Eğitimi”nin altı alt temadan, ikinci ana tema olan “Beden Eğitimi

¹Bu makale, 04-07/Haziran/2015 tarihinde gerçekleştirilen Erpa International Congress on Education’da sunulmuş olan poster bildirinin geliştirilmiş halidir.

² Yrd. Doç. Dr., İnönü Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Spor Yöneticiliği Bölümü, cenktemel@hotmail.com

³ Yrd. Doç. Dr., Akdeniz Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü, mustafaaltinkok@akdeniz.edu.tr

⁴ Yrd. Doç. Dr., Karabük Üniversitesi, Hasan Doğan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü, bahadirkayisoglu@gmail.com

“Pedagogical Formation Education”, which is the first main theme, consists of six sub-themes; and the “Physical Education Teaching Department”, which is the second main theme, consists of four sub-themes. The participants stated that they considered the Pedagogical Formation Education as a way of employment in state institutions; and added that the contents, duration, internship practices of Pedagogical Formation Education, and specific knowledge on the field of Physical Education is not provided adequately for them during their education. They added that the Physical Education Teaching was their dream jobs, and they had the required knowledge and equipment for this job; and the Pedagogical Formation Certificate was a necessity because it was a missing point at their department. The participants stated that Formation Education Certificate Programs being provided to the students coming from other departments except for teaching departments was not fair in fact, and this would create a disadvantage for the students who studied in Physical Education Departments. As a conclusion, it may be claimed that the temporary and daily solutions in teacher training departments and therefore the application and management style of Pedagogical Formation Education influence the viewpoints of the coaching education and sports management department students, who are receiving Pedagogical Formation for this purpose, about the teacher training programs and physical education teaching department in a negative manner.

Keywords: Pedagogical Formation Education; Physical Education Teacher.

[\(Extended English abstract is at the end of this document\)](#)

1. Giriş

Günümüz dünyasında eğitim bir toplum ilerlemesinin ve gelişmesinin en önemli dinamiğidir (Kart, 2009) ve eğitim sistemlerinin başarısı okul yönetimi, öğretmen, öğrenci ve eğitim programları öğeleri ile doğrudan ilişkilidir. Eğitim bir sistem ile gerçekleştirileceğine göre, bu sistemi oluşturan parçalardan biri ya da birkaçının işlevlerini etkili olarak yerine getirememesi beklenen eğitim çıktılarına ulaşılmasını imkânsız hale getirir. Eğitim sistemi içerisinde öğretmenler; eğitim

Öğretmenliği”nin ise dört alt temadan oluştuğu belirlenmiştir. Araştırma bulgularında katılımcıların pedagojik formasyon eğitimi; öncelikle devlette istihdam olanağı olarak gördüklerini, pedagojik formasyon eğitimin içeriği, süresi, staj uygulamaları ve beden eğitimi alanına özgü bilgilerin yetersiz biçimde verildiğini ifade etmişlerdir. Beden eğitimi öğretmeni olmanın hayallerindeki meslek olduğunu, bunun için yeterli bilgi ve donanıma sahip olduklarını, pedagojik formasyonun ise eksik kaldığı için alınması gereken bir belge olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcılar formasyon eğitimi sertifika programlarının öğretmenlik bölümü dışındaki öğrencilere verilmesinin aslında adil olmadığını, bu durumun beden eğitimi öğretmenliği bölümünde okuyanlar için bir dezavantaj yaratacağını ifade etmişlerdir. Sonuç olarak, öğretmen yetiştirmede meydana gelen geçici ve günlük çözümlerin, dolayısıyla pedagojik formasyon eğitiminin, uygulama ve yönetim biçiminin beden eğitimi öğretmeni olmak isteyen ve bu amaçla pedagojik formasyon eğitimi alan antrenörlük eğitimi ve spor yöneticiliği bölümleri öğrencilerinin öğretmen yetiştirme ve beden eğitimi öğretmenliğine ilişkin bakış açılarını olumsuz olarak etkilediği söylenebilir.

Anahtar Sözcükler: Pedagojik Formasyon Eğitimi; Beden Eğitimi Öğretmeni.

programlarının uygulayıcıları olarak eğitim ortamlarının önemli bir öznesidirler. Bu yönüyle, eğitim sisteminin başarısını artırmada öğretmenlerin etkisi; “öğrenci ve öğretim programlarının etkileme gücü bakımından daha fazladır” denilebilir (Katkat ve Mızrak 2003). Bursalıoğlu (1994), okulu sosyal bir sistem olarak adlandırmakta ve öğretmenin bu sistemin en stratejik parçası olduğuna işaret etmektedir. Çünkü öğretmenlerin bilgi, beceri ve davranışları başta öğrenci olmak üzere toplumu etkilemektedir. Başaran’da (1996) genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon ile donatılmış öğretmenlerin mesleğin gereklerini en iyi şekilde yerine getirmeleri sonucunda hedef alınan eğitim çıktılarını ulaşılabileceğini belirtmektedir.

Öğretim faaliyeti, öğrenen kitlenin yaş grubu ve öğrenme özelliklerinin bilimsel bilgileri ve teorisine göre pedagoji ya da androgoji olarak adlandırılmaktadır. Günümüzde pedagoji çocuk eğitimi anlamında yaygın olarak kullanılmaktadır. Timuçin (2008, s. 57-60) pedagojinin öncelikle bir bilim olduğuna işaret etmekte ve her bilim gibi onun da belirgin bir konusu ve yöntemleri olduğunu, uygulamaya dayalı bir kuramı ya da kuramları, kurama dayanan uygulamaları olduğunu vurgulamaktadır. O’na göre pedagoji bir sanattır. Pedagojiyi sanat yapan şey ise eğiticinin eğitilen üzerindeki etkin ve etkili tutumundan ileri gelir.

Öğretmenlik kendine özgü ilke ve uygulama yöntemleriyle profesyonel bir meslektir (Yüksek Öğretim Kurumu, 1998, s.61-62). Öyleyse kaliteli ve nitelikli bir öğretmenin, öncelikle sağlam bir alan bilgisine, alanına ilişkin ilke, kural, kuram, olgu ve kavramları etkili olarak öğretebilecek nitelikte olması önemlidir. Ayrıca pedagojik bilgi ve becerilerle donatılmış, öğrencilere öğrenme arzusu kazandırabilecek, bilginin edinilmesinde ve kullanılmasında rehberlik edebilecek, öğrencilere bilgi aktarmak yerine bilgi kaynaklarına ulaşma yollarını öğretebilmek gibi birçok özelliklere de sahip olması gerekmektedir (Büyükkaragöz 1990, Başar 1995, Alkan 1995, Drucker 1992, Açıkgöz 1996, Genç 2000).

Öğretmenin nasıl yetiştirileceği ve mesleğini nasıl uygulayacağı devletin öğretmen yetiştirme ve çalışma ölçütlerini ortaya koymasıyla belirlenebilir. Ancak geçmişten günümüze öğretmen yetiştirmede ortaya konulan ve uygulanan ölçütlerin, çoğu zaman karmaşık, çelişkili ve yetersiz olduğu görülmektedir (Ataç 2003). Eğitim sisteminin ve programlarının, öğretmen eğitimi ve öğretmen yetiştirme sistemlerinin belirli aralıklar ile gözden geçirilmesi, yeniliklerin ve değişimlerin takip edilmesi, kaliteli ve nitelikli öğretmen yetiştirme modeli arayışını kaçınılmaz kılmaktadır. Fakat Türkiye’de kaliteli ve nitelikli öğretmen yetiştirme programları sorun olmaya devam etmekte ve sorunun giderilmesi için farklı yollar kullanılabilir. Bu yollardan birisi de, dört yıllık lisans eğitimi öğretmenlik dışında başka bir alanda tamamlamış üniversite mezunlarının öğretmen olabilmeleri için Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ve Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) işbirliği ile yürütülen pedagojik formasyon sertifika programlarıdır. Bilindiği gibi Türkiye’de öğretmenlerin yetiştirilmesi ve istihdamında belirleyici kurumlar MEB ve YÖK’tür. YÖK geçmişte yaptığı bir düzenlemede öğretmenlik mesleğine giriş için iki farklı yol tasarlanmıştır: 1) Eğitim fakültelerinden ilköğretim düzeyinde mesleğe giriş için lisans düzeyinde veya ortaöğretim düzeyinde mesleğe giriş için tezsiz yüksek lisans düzeyinde mezun olmak veya 2) Fen Edebiyat fakültelerinde alan öğretiminde lisans düzeyinde mezun olmak ve eğitim fakültelerinde pedagojik formasyon programını tamamlamak (Eğitim Reformu Girişimi, 2015). Ancak bu uygulamanın ömrü çok kısa olmuş ve Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu 20/02/2014 tarih ve ardından gerçekleştirilen Ağustos 2014’teki 9 Sayılı güncelleme ile birlikte öğretmenlik alanları, atama ve ders okutma esaslarında, YÖK’de ise pedagojik formasyon programlarıyla ilgili usul ve esaslar ile programın açılması ve uygulanmasıyla ilgili 25/09/2014 tarihinde bir karar alarak değişikliğe gidilmiştir (www.meb.gov.tr, www.yok.gov.tr). Bu değişiklik ile birlikte öğretmen yetiştirmenin nasıl olması gerektiği ile ilgili tartışmalar yeniden gündeme gelmiştir. Ancak Türkiye’de öğretmen

yetiştirme ile ilgili düzenlemeler geçmişte de sıkça yaşanmış ve öğretmen yetiştirmede yeni model önerileri sunulmuştur (YÖK, 1999; Sönmez, 2007; YÖK, 2007a).

Bu süreçle birlikte devletin makro planlamalar yapmasına olanak sağlayan kurum ve kuruluşlar ile öğretmen yetiştirme alanında yapılan diğer çalışmaların sonuçlarının birbirleri ile çeliştiği tespiti yapılabilir. Bu çalışmalar incelendiğinde Devlet Planlama Teşkilatınca (DTP) yürütülmekte olan Kalkınma Planları ve MEB Şuralarında öğretmen yetiştirme ile ilgili kararların alındığı görülmektedir. Örneğin, Dokuzuncu Kalkınma Planında (2007-2013): “müfredat programlarındaki ve eğitim yöntemlerindeki değişiklikler dikkate alınarak öğretmen yeterlilikleri sürekli olarak geliştirilecek, gereken yeterliliklerin kazandırılabilmesi için hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimde etkin yöntemler uygulanacaktır.” şeklinde bir hedef belirlenmiştir. Diğer yandan araştırma konusu ile ilgili olarak XV. Millî Eğitim Şûrasında (13-17 Mayıs 1996) “Öğretmen yetiştirmede ihtiyaçlar dikkate alınarak, ilgili yükseköğretim kurumları ile Bakanlık arasındaki koordinasyon geliştirilmelidir. Üniversitelerde farklı branşlardaki yükseköğretim mezunları için düzenlenen pedagojik formasyon programlarına mutlaka son verilmelidir.” ve eğitim fakültelerinden mezun olan öğretmen adaylarının istihdamı konusunda sıkıntılar oluşabileceğinden hareketle XVII. Millî Eğitim Şûrasında (13-17 Kasım 2006) “Eğitim Fakültelerinin sayıları ülkenin gereksinimlerine göre sınırlandırılmalı...” şeklinde bir kararlar alındığı görülmektedir. Ayrıca YÖK’ün de “Eğitim Fakültelerinin toplam kontenjanlarının düşürülmesi, kontenjanların, ilköğretim ve ortaöğretimle ilgili hedeflerin ışığında yeniden ayarlanması ve gerçekçi bir insan gücü-eğitim ilişkisi kurulması” şeklinde kararı olduğu da bilinmektedir (YÖK, 2007a, s.104-105). Yine YÖK kendi yayınında “Türkiye’nin son 40 yılını aşkın bir zaman dilimindeki bu saptama ve hedefler, öğretmen yetiştirme ve istihdamı alanında sürekli dengesizliklerle karşılaşıldığının açık kanıtı görünümündedir” tespiti yer almaktadır (YÖK, 2007a, s.78).

Bu çalışmada “pedagoji bir sanattır” (Timuçin, 2008) ifadesinden hareketle; yukarıda özetlenen gelişmelerin etkilediği beden eğitimi öğretmeni yetiştirme alanının, pedagojik formasyon eğitimi almakta olan antrenörlük eğitimi ve spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin bu eğitimi alma nedenleri ile söz konusu uygulamanın beden eğitimi öğretmenliğine yansımalarının incelenmesi amaçlanmıştır.

2. Gereç ve Yöntem

2.1. Araştırma Modeli

Araştırma elde edilen verilerin çözümlenmesinde kullanılan teknikler açısından nitel bir çalışmadır. Nitel araştırma, kuram oluşturmayı temel alan bir anlayışla sosyal olguları bağlı buldukları çevre içerisinde araştırmayı ve anlamayı ön plana alan bir yaklaşımdır (Yıldırım ve Şimşek, 2005; Kurt, 2013). Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden görüşme (röportaj) tekniği tercih edilmiş ve araştırmacılar tarafından geliştirilmiş yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, amaçlı örneklem yöntemi ile seçilen ve üç farklı üniversitede yürütülen pedagojik formasyon eğitimi programını almakta olan, 8’i antrenörlük eğitimi ve 9’u spor yöneticiliği bölümü toplam 17 beden eğitimi spor yüksekokulu öğrencisi oluşturmaktadır. Katılımcılar ile yapılan görüşmeler ses kayıt cihazı ile kaydedilmiş ardından metin belgeleri oluşturularak analiz edilmiştir. Elde edilen verilerin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerik analizi ile belirgin olmayan temaların ve boyutların ortaya çıkarılarak verilerin derinlemesine analiz edilmesi hedeflenmiştir (Kurt, 2013).

Bu amaçla ilk olarak görüşmeler sonucu elde edilen veriler aynı soruya tüm katılımcıların verdiği yanıtlara göre tablolar haline getirilerek düzenlenmiştir. Ardından her soru için katılımcıların

ifadelerinden oluşan kısa kodlar, birbiriyle anlamlı ve ilişkili olacak şekilde birleştirildikten sonra anlam bakımından ilişkili olanlar daha genel bir başlık altında toplanmıştır. Elde edilen bu genel başlıklar anlam benzerliği bakımından bir araya getirilerek temalar oluşturulmuştur. Temaların oluşturulmasına kadar geçen süreç üç ayrı araştırmacı tarafından bağımsız olarak gerçekleştirilmiş ardından temalara ve kodlara ilişkin karşılaştırma ve kontroller yapılmıştır. Yapılan bu çalışmaların ardından Miles & Huberman'ın (1994) "Güvenirlilik= görüş birliği/ görüş birliği + görüş ayrılığı" formülü kullanılarak araştırmanın güvenirliliği hesaplanmıştır. Araştırmacılar tarafından uyumun temalar bazında güvenirliliğin % 86 olduğu görülmüştür. Miles & Huberman (1994) araştırma için güvenirlilik hesabının % 70'in üzerinde çıkmasını güvenilir kabul etmektedir. Bu sonuç uyarınca yapılan çalışmanın güvenirliliği sağlamış olduğu söylenebilir. Ortaya çıkan temalar şekiller ve görüşme içeriklerinden elde edilen doğrudan alıntılarla bulgular bölümünde sunulmuştur.

3. Bulgular

Bu bölümde araştırma kapsamında elde edilen veriler şekil ve doğrudan alıntılar şeklinde sunulmuştur. Buna göre, verilere ilişkin analiz sonuçları incelendiğinde, elde edilen bulguların "Formasyon Eğitimi" ve "Beden Eğitimi Öğretmenliği" ana temaları ile bu temaların alt temalarında toplandığı görülmüştür.

3.1. Pedagojik Formasyon Eğitimi Teması

Şekil 1: Pedagojik Formasyon Eğitimi

Katılımcılar pedagojik formasyon eğitimi alma nedenleri içerisinde öncelikle mezun oldukları bölümlerin devlet kadrolarına atamayla ilgili ciddi sıkıntılarının olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcıların biri hariç hepsi devlette çalışmayı istediklerini vurgulamıştır. Katılımcı ifadelerinden örnekler: K1 "spor yöneticiliğinde iş bulamadığım için", K7 "mezun olduğum alanda atama olmaması", K9 "İstihdam durumum kısıtlı olduğundan", K14 "atanamıyoruz, bu bir belge benim için neden almayayım" şeklindedir. Bir katılımcı ise formasyon eğitimini kariyer gelişiminde bir fırsat olarak gördüğünü, ileride antrenör olarak çalışacağını vurguladıktan sonra "atanamayabilirim ama burada aldığım dersler antrenörlükte de işime yarayacak" ifadesi ile dile getirmiştir.

Formasyon eğitiminin içeriği, süresi, staj uygulamaları ve beden eğitimi alanına özgü bilgilerin tamamı katılımcılar tarafından yetersiz bulunmuştur. Katılımcılar bu durumu; K4 "Yeterli değil, yeterli olması imkânsız", K9 "yeterli görmüyorum. Çok kalabalık sınıflarda alt yapı oluşturulmadan

sertifika vermeye yönelik bir program”, K13“Amacına uygun değil. Takvim ve program sıkıştırılmış” şeklinde ifade etmişlerdir.

Katılımcılar formasyon eğitimi sertifika programlarının öğretmenlik bölümü dışındaki öğrencilere verilmesinin aslında adil olmadığını, bu durumun beden eğitimi öğretmenliği bölümünde okuyanlar için bir dezavantaj yaratacağını ifade etmişlerdir. Ancak, özellikle antrenörlük bölümlerinde okuyan öğrenciler, ülkemizde federasyonlarca sürdürülmekte olan antrenör eğitim kurslarının da adil olmadığını, bu kurslara katılanların kısa süreli kurslar ile antrenör olabildiklerini vurgulamış ve bu durum sürdüğü sürece kendilerinin de pedagojik formasyon eğitimi olarak beden eğitimi öğretmeni olabilmelerinin çok doğal olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcı ifade K1“Ben eğer eğitim okusaydım formasyon alsınlar istemezdim. Haksızlık olurdu.”, K2 “Dört yıl okuyan arkadaşlarımın emeklerinin yerine dört ayda aynı duruma gelmek. Adil değil.”, K6 “Öğretmenlik okuyan adaylara haksızlık olduğunu düşünüyorum. Herkese formasyon verilmesi yığılmaya neden olacak.”, K12 “Olumlu bir yön görmüyorum, vicdanım rahat değil, haksızlık geliyor” şeklinde ifade etmişlerdir.

3.2. Beden Eğitimi Öğretmenliği Teması

Şema 2: “Beden Eğitimi Öğretmenliği”

Katılımcılar öncelikle sporcu özgeçmişlerinin kendilerini beden eğitimi ve spor yüksekokuluna yönlendirdiğini, böylelikle üniversite eğitimlerinde beden eğitimi öğretmenliği bölümünde okumak istediklerini ancak bu bölümü kazanamadıklarını belirtmişlerdir. 14 katılımcı beden eğitimi öğretmenliğini hayallerindeki meslek olarak tanımlamışlar ve formasyon eğitimini bu hayale ulaşmadaki bir fırsat olarak gördüklerini belirtmişlerdir. Katılımcı ifadeleri K15“kesinlikle tek hayalim bu”, K5 “Benim için beden eğitimi öğretmeni olmak her şeyden ayrıcalıklı”, K7 “ben antrenörlüğü sevmiyorum ama okuyorum”, K11 “evet hayalim bu zaten”, K4 “Aslında beden eğitimi öğretmeni olmak istiyordum zaten” şeklindedir.

Kişisel nitelikleri ile beden eğitimi öğretmenliğini birbirleri ile uyumlu gördüklerini bu durumun kaynağı olarak da spor geçmişlerini belirtmişlerdir. Mezun oldukları alan ile beden eğitiminin de yine birbirleri ile çok uyumlu olduğunu ifade etmişlerdir. Özellikle antrenör eğitimi bölümü öğrencileri, beden eğitimi öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilerden daha nitelikli olduklarını tek eksikliklerinin pedagojik formasyon olduğunu vurgulamışlardır. Katılımcıların ifadeleri K6 “Evet uyumlu, zaten sporun içindeyiz. Sadece eğitim bilimleri görmemişim bence uyumlu”, K9 “Formasyon eğitimi olmasa da yine nitelikli bir öğretmen olacağımı düşünüyorum”,

K1 “beden eğitimi öğretmenliğindeki arkadaşlarda benimle aynı dersleri alıyor. Hatta ben onlardan fazla olarak antrenman planlamasını daha iyi biliyorum”, K7 “Çocukluktan beri spor yapıyorum. Dört yıldır antrenman okuyorum onun için yeterli” şeklindedir.

İdeal beden eğitimi öğretmenini; mesleğin gerekliliklerini bilen ve sahip çıkan, mesleğine saygı duyan, sadece sportif becerisi olan öğrencilere değil tüm sınıfa hitap edebilen, yenilikleri takip eden, kendini değil öğrencileri düşünen, sosyal, kültürlü ve parmakla gösterilen kişi olarak tanımlamışlardır. Katılımcılar bu ifadeleri ile ideal beden eğitimi öğretmenini, bir öğretmeni oluşturan üç ana başlık (öğretmenlik alan bilgisi, özel alan bilgisi ve genel kültür bilgisi) içerisinde en çok genel kültür bilgisine ilişkin vurgular üzerinden tanımlamışlardır. Ayrıca öğrenci-öğretmen ilişkisine ilişkin ifadeler bunu destekler niteliktedir. Örneğin; K6 “çocuğun özgüvenini geliştiren her anlamda bir dost ve öğretmen”, K15 “fedakârlık, özveri, çocuklarla iyi anlaşmak”, K5 “anne babalıktan daha öte bir şey. Öğrencilerle her türlü diyalogu yaşıyorsunuz çünkü”, K12“öğrencilerin okullarda fiziksel ve sosyal gelişimini sağlamakla görevlidir”.

4. Tartışma ve sonuç

Erdoğan (2006) eğitim sistemini, sistem kelimesinin anlamını karşılayacak biçimde her kademesi birbiri ile uyumlu ve ilişkili bir sistem haline getirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Eğitim sisteminin en üst kademesinde bulunan yükseköğretim sisteminin, yetişmiş insan gücü ve üretilmiş bilgi gibi iki temel çıktısı olduğunu, bunlardan yetişmiş insan gücünün; yükseköğretim sistemine giriş, lisans eğitim programları, fiziki ortam, öğretimin kalitesi gibi değişkenler ile şekillendiğine işaret etmektedir. Bu değişiklikler bir bütün olarak değerlendirildiğinde, eğitim fakültelerinde öğrenim gören öğretmen adaylarının eğitildiği eğitim ve öğretim ortamlarının öğrenciler ve hatta öğretim görevlilerince de yeterli görülmediği bilinmektedir (Okçabol, 2007). Özellikle öğretmenlik formasyonuna ilişkin derslerin eğitim bilimleri alanındaki bazı teorik derslerden oluşup öğrencilere öğretmenliğin gerektirdiği uygulamaya dönük bilgi, beceri ve bakış açılarını kazandırmaktan uzak olduğu tespitleri yapılmaktadır (YÖK, 2007a, s.51). Bilindiği gibi öğretmen yetiştirme; eğitim öncesi deneyimler, eğitim programı dersleri ve alan uygulamaları şeklinde tanımlanabilecek üç önemli alan bulunmaktadır (Başaran, 1996; Varış, 1998; Cheng ve diğ., 2010). Bu alanlara ilişkin yeterliklerin, dört yıllık öğretmenlik lisans eğitimlerinde bile nasıl verilebileceğine ilişkin doyurucu cevaplar bulunamamışken, farklı alanlardan mezun olan lisans öğrencilerine sadece pedagojik formasyon eğitimi ile öğretmenlik niteliklerinin nasıl kazandırılacağı değerlendirilmesi gerekmektedir.

Öte yandan Türkiye'nin üye olduğu uluslararası kuruluşlar, öğretmenlik mesleğinin itibarının artırılması ve öğretmenlerden beklenen başarının elde edilebilmesi için öğretmenlerin iyi eğitim görmeleri, desteklenmeleri ve saygı görmeleri gerektiğini vurgulamaktadır (Unicef, 2007,s.126). Beden eğitimi ve spor öğretmenliği özelinde değerlendirildiğinde ise, Avrupa Birliği (AB) ülkelerindeki okullardaki beden eğitimi ve spor uygulamalarının değerlendirdiği Eurydice raporunda (2013) “ beden eğitimi öğretmenlerinin yalnızca spor ve fiziksel aktivite organize edebilmesi ve uygulayabilmesi değil, aynı zamanda bireylerin sağlıklı yaşayabilmek için gereken becerilere sahip olması, fiziksel egzersiz için gençleri motive etmesi ve onları çeşitli sporlara yönlendirmesi beklenmektedir ” ifadesi yer almaktadır. Avrupa Birliği üye ülkelerinin beden eğitimi ve spora ilişkin belirledikleri strateji ise; spor etkinliklerine katılan genç nüfus sayısını artırmak, beden eğitiminin değerine yönelik farkındalığı yükseltmek ve genç insanları bu etkinliklere yaşamları boyunca motive etmektir. Ayrıca sağlıklı bir yaşamı teşvik etmek, bireylerin sosyal, fiziksel ve kişisel gelişimlerine katkıda bulunmak için fiziksel etkinlik ve sporun önemine uygun programların hayata geçirilmesini hedeflenmektedir.

Bilindiği gibi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları ve Spor Bilimleri Fakülteleri orta okul ve liselerdeki beden eğitimi öğretmeni, kamu ve özel kurumların spor yöneticisi ve antrenör ihtiyacını karşılamak, genel olarak da Türkiye sporuna hizmet etmek gayesi ile kurulmuşlardır (Güven, 1996). Kuruluş amacı bu biçimde oluşturulan bu bölümlerde pedagojik formasyon eğitimi uygulaması ile bir odak kayması yaşandığı ve bölümleri ayrı bile olsa öğrencilerin çoğunun beden eğitimi öğretmeni olmaya yönlendiği düşünülmektedir. Bu durum antrenörlük ve spor yöneticiliği bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin pedagojik formasyon eğitimi uygulaması ile eğitim gördükleri alanları sahiplenmemelerini dolayısı ile mezun olduklarında öğretmen olarak iş bulamazlarsa kendi alanlarında da niteliksiz olarak iş yaşamına başlamaları sonucunu doğurabilir. Nitekim, dört yıllık lisans eğitiminde öğrencilerin aldıkları dersler ile bu derslerin içerikleri yukarıda ifade edilen bölümlerde genel olarak birbirlerinden ayrıdır (YÖK, 2007b, s.203). Programlardaki bu amaç farklılığı lisans eğitimi boyunca gerçekleştirilen tüm eğitim ve öğretim faaliyetlerine yansımaktadır. Araştırmada elde edilen bulgular katılımcıların pedagojik formasyon eğitimini; öncelikle devlette istihdam olanağı olarak gördüklerini, eğitimin içeriği, süresi, staj uygulamaları ve beden eğitimi alanına özgü bilgilerin ise yetersiz biçimde verildiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca, formasyon eğitimi sertifika programlarının öğretmenlik bölümü dışındaki öğrencilere verilmesinin aslında adil olmadığını, bu durumun beden eğitimi öğretmenliği bölümünde okuyanlar için bir dezavantaj yaratacağını ifade etmişlerdir (Şekil 1).

Araştırma bulguları göstermektedir ki, beden eğitimi öğretmenliği katılımcıların hayallerindeki meslektir ve beden eğitimi öğretmenliğine ilişkin olarak yeterli bilgi ve donanıma sahip olduklarını düşünmektedirler. Bu hayallerine ulaşabilmeleri için gerekli olan pedagojik formasyonun ise eksik kaldığını, pedagojik formasyon belgesinin sadece bir formalite olduğunu belirtmektedirler. Öte yandan yine katılımcılar, ideal beden eğitimi öğretmenini; mesleğin gerekliliklerini bilen ve sahip çıkan, mesleğine saygı duyan, sadece sportif becerisi olan öğrencilere değil tüm sınıfa hitap edebilen, yenilikleri takip eden, kendini değil öğrencileri düşünen, sosyal, kültürlü ve parmakla gösterilen kişi olarak tanımlamışlardır. Katılımcılar bu ifadeleri ile ideal beden eğitimi öğretmenini, bir öğretmeni oluşturan üç ana başlık (öğretmenlik alan bilgisi, özel alan bilgisi ve genel kültür bilgisi) içerisinde en çok genel kültür bilgisine ilişkin vurgular üzerinden tanımlamışlardır. Ancak belirtmiş oldukları bu niteliklere nasıl ulaşacakları/ulaştıkları ve gerçekte sahip oldukları lisans eğitimi içeriklerinin bu nitelikleri karşılayıp karşılamadığı Türkiye’de öğretmen yetiştirmeyi ve istihdamını düzenleyen kuruluşlarca değerlendirilmelidir (Şekil 2).

Sonuç olarak, öğretmen yetiştirmede meydana gelen geçici ve günlük çözümlerin, dolayısıyla pedagojik formasyon eğitiminin uygulama ve yönetim biçiminin, beden eğitimi öğretmeni olmak isteyen ve bu amaçla pedagojik formasyon eğitimi alan antrenörlük eğitimi ve spor yöneticiliği bölümleri öğrencilerinin öğretmen yetiştirme ve beden eğitimi öğretmenliğine ilişkin bakış açılarını olumsuz olarak etkilediği söylenebilir. Bu ve benzeri uygulamalar sonucunda beden eğitimi öğretmeni olarak atanacakların, beden eğitimi öğretmenliği mesleği ile ilgili olarak sergileyecekleri eğitsel faaliyetlerin olumlu ya da olumsuz sonuçlarının farklı araştırmalar ile incelenmesi önerilebilir.

Kaynakça

- Avrupa Birliği [AB](2013). Avrupa’daki okullarda beden eğitimi ve spor (Eurydice Raporu). Eğitim, Görsel-İşitsel ve Kültür Yürütme Ajansı. Doi: 10.2797/54693.
- Açıkgöz, K.U. (1996). Etkili öğrenme ve öğretme. Kanyılmaz Matbaası, İzmir.
- Alkan, C. ve Diğ. (1995). Eğitim teknolojisine giriş. Ankara: Önder Matbaacılık.

- Temel, C., Altınkök, M., & Kayışoğlu, N. B. (2016). Pedagojik formasyon eğitimi uygulamasının beden eğitimi öğretmenliğine yansımaları. *International Journal of Human Sciences*, 13(1), 1862-1872. doi:[10.14687/ijhs.v13i1.3715](https://doi.org/10.14687/ijhs.v13i1.3715)
- Ataç, E. (2003). "21. yüzyılda öğretmen eğitimi: Türkiye'de öğretmen eğitiminin değerlendirilmesi". *Anadolu Üniversitesi, Eskişehir. Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 13(2), 1-31.
- Başar, H. (1995). Öğretmenlerin değerlendirilmesi, Pegem, Yayın No,20, Ankara.
- Başaran, İ. E. (1996). Eğitime giriş. Ankara: Sevinç Matbaası.
- Bursalioğlu, Z. (1994). Okul yönetiminde yeni yapı ve davranış. Ankara: Pegem Yayınları.
- Büyükkaragöz, S. (1990). Demokrasi. Türk Demokrasi Vakfı Yayınları, Ankara.
- Cheng, M. M. H., Cheng, A. Y. N., & Tang, S. Y. F. (2010). Closing the gap between conceptions and practices of teaching: Implications for teacher education programmes. *Journal of Education for Teaching*, 36, 91-104.
- Devlet Planlama Teşkilatı [DPT]. Dokuzuncu kalkınma planı (2007-2013). <http://ekutup.dpt.gov.tr/plan/plan9.pdf> (İndirilme tarihi: 15.03.2015)
- Drucker, P. F. (1992, 1994). Yeni Gerçekler. (Çev. B. Karanacık) (4. Baskı.) Ankara: İş Bankası Yayınları.
- Eğitim Reformu Girişimi [ERG] (2015). Öğretmen politikalarında mevcut durum ve zorluklar raporu.http://erg.sabanciuniv.edu/sites/erg.sabanciuniv.edu/files/enews/Mevcut%20Durum%20ve%20Zorluklar_Son.pdf (İndirilme tarihi: 16.11.2015)
- Erdoğan, İ. (2006). Çağdaş eğitim sistemleri. Ankara: Sistem Yayıncılık.
- Genç, S., Z. (2000). Bilgi toplumunda öğretmen eğitimi. *Eğitim Yönetimi*. Sayı,23.
- Güven, Özbay, Türkiye de cumhuriyet döneminde beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştiren okulların eğitimini hazırlayıcı çalışmalar. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, Cilt 1, Sayı 2, Nisan 1996, ss.70-82.
- Kart, C. (2009). Hasan Ali YÜCEL'den günümüze bilim ve eğitim politikaları. *Çağdaş Eğitim Dergisi*,361, 37-41.
- Katkat, D. ve Mızrak, O. (2003). Öğretmen adaylarının pedagojik eğitimlerinin problem çözme becerilerine etkisi. *Milli Eğitim Dergisi*, (158).
- Kurt, A.A. (Ed.) (2013). Bilimsel araştırma yöntemleri. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: an expanded sourcebook*. (2nd Edition). California. : SAGE Publications.
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB] (1998). Milli eğitim şuraları (1939-1996). Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Şura Genel Sekreterliği. Ankara. Milli Eğitim Basımevi.
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB] ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/10093949_9_cizelgeveesaslar.pdf (Erişim: 17.02.2015)
- Okçabol, R. (2007). Yükseköğretim sistemimiz. Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Sönmez, V. (2007) Öğretmen yetiştirmede ve atamada yeni bir model. 1. Ulusal İlköğretim Kongresi Bildiri Özetleri Kitabı, Hacettepe Üniversitesi.
- Timuçin, A. (2008). Eğitim üzerine kendimle konuşmalar 2. Bulut Yayınları, İstanbul.
- Unicef [BM] (2007). Herkes için eğitime insan hakları temel alan bir yaklaşım. Türkiye Birleşmiş Milletler Ofisi Yayını: Ankara.
- Varış, F. (1998). Eğitim bilimine giriş. İstanbul: Alkım Kitapevi.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2005) Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Seçkin Kitapevi: Ankara.
- Yüksek Öğretim Kurumu[YÖK] (2007a). Öğretmen yetiştirme ve eğitim fakülteleri (1982-2007) (öğretmenin üniversitede yetiştirilmesinin değerlendirilmesi). Ankara: YÖK Yayınları.

Yüksek Öğretim Kurumu [YÖK] (2007b). Eğitim fakültesi öğretmen yetiştirme lisans programları. Ankara: YÖK Yayınları.

Yüksek Öğretim Kurumu [YÖK] (1999). Türkiye’de öğretmen eğitiminde standartlar ve akreditasyon. Ankara: Öğretmen Eğitimi Dizisi.

Yüksek Öğretim Kurumu [YÖK] (1998). Eğitim fakülteleri öğretmen yetiştirme programlarının yeniden düzenlenmesi. Ankara: YÖK Yayınları.

Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) www.yok.gov.tr/documents/10279/34561/2015+Pedagojik+Formasyon+ile+İlgili+Duyuru.pdf (Erişim tarihi: 02.04.2015)

[Extended English Abstract](#)

Introduction and Purpose

Education is the most important dynamic of the development of a society in today’s world (Kart 2009), and the success of the educational systems is directly related with elements like school management, teachers, students, and education programs. Education may only be performed via a system; and therefore, the failures of one or more components that constitute this system makes it impossible to reach the expected outcomes of the education. Teachers in education system constitute an important subject of the educational programs as the practitioners of the programs. In this aspect, it may be claimed that “the effect of the teachers in increasing the success of the educational system is more in terms of influencing power on the students and the education programs” (Katkat and Mızrak 2003). Bursalıoğlu (1994) calls the school as a social system, and claims that teachers are the most strategic parts of this system. Because the knowledge, skills and behaviors of teachers influence the society, mainly students. Başaran (1996) expressed that it is possible to reach the educational targets by the practicing of teachers, who are equipped with general knowledge and who have special field education and pedagogical formation, and by teacher’s performing the requirements of their jobs in the best way.

A qualified teacher should have well-founded field knowledge first, than the skills required to teach the principles, rules, theories, phenomenon and concepts related to the field. Additionally, they should have many skills and qualities such as being equipped with pedagogical knowledge and skills, to be able to motivate students to learn, to be able to guide acquiring and using of knowledge, to be able to develop students’ problem solving skills, and teaching students how to reach at knowledge sources instead of transferring the knowledge (Büyükkaragöz 1990, Başar 1995, Alkan 1995, Drucker 1992, Açıkgöz 1996 and Genç 2000). Teacher training and how they practice their professions are realized through government policies on teacher training and working criteria. However, teacher training criteria practiced from past to present has been complicated, contradictory and insufficient (Ataç 2003). In this context, for teachers to contribute to student success, they should have well-founded field knowledge, up-to-date and rich general culture, and effective teaching profession knowledge.

In this study, the purpose is examining the reasons of choosing the profession by coaching education and sports management department students who are receiving pedagogical formation education, and revealing the reflection of the applications in physical education teacher departments.

Method

The present research is a qualitative research taken the techniques utilized to analyse the obtained data. Qualitative researches put investigating and understanding social phenomena within their

environment to forefront, with an approach based on grounded theories (Yıldırım ve Şimşek, 2005; Kurt, 2013). The present research utilized interview technique, which is a qualitative research method, and semi-structured interview forms developed by the researchers were utilized to collect data. . Work group of the present research was formed via purposive sampling method with 8 coaching education, and 9 sports management students, a total of 17 school of physical education and sports students, who get pedagogical formation education at three different universities. For data analysis, the participants were recorded with a voice recorder, recordings were transcribed into texts, and content analysis method was used. Content analysis is a method that enables revealing the themes and dimensions, which were not certain before, and analysing these in detail (Kurt, 2013).

Raw data obtained via interviews were organized in tables according to the responses of participants for each item. Short codes were created for the statements of participants for each item, among these, the ones related with each other were combined, and the ones related in terms of meaning were collected under a general title. By gathering these general titles in terms of similarity in meaning, themes were created. The process until the forming the themes was conducted by three different researchers separately, then these were compared and checked. Then the research was described and interpreted in accordance with these themes.

Results

When the analysis results of the study are examined, it has been determined that the findings consist of two main themes. The “Pedagogical Formation Education”, which is the first main theme, consists of six sub-themes; and the “Physical Education Teaching Department”, which is the second main theme, consists of four sub-themes. The participants stated that they considered the Pedagogical Formation Education as a way of employment in state institutions; and added that the contents, duration, internship practices of Pedagogical Formation Education, and specific knowledge on the field of Physical Education is not provided adequately for them during their education. They added that the Physical Education Teaching was their dream jobs, and they had the required knowledge and equipment for this job; and the Pedagogical Formation Certificate was a necessity because it was a missing point at their department. The participants stated that Formation Education Certificate Programs being provided to the students coming from other departments except for teaching departments was not fair in fact, and this would create a disadvantage for the students who studied in Physical Education Departments.

Conclusion

As a conclusion, it may be claimed that the temporary and daily solutions in teacher training departments and therefore the application and management style of Pedagogical Formation Education influence the viewpoints of the coaching education and sports management department students, who are receiving Pedagogical Formation for this purpose, about the teacher training programs and physical education teaching department in a negative manner.